

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospe naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekll naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Deželni zbor kranjski.

VII. seja dne 1. julija t. l.

Seja je predsedoval deželni glavar pl. Detela. Vlado sta zastopala deželni predsednik baron Hein in deželnovladni tajnik Haas.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren, došle peticije so se odkazale pristojnim odsekom.

Deželni glavar je potem odgovarjal na interpelacijo posl. Božiča zaradi žirovske ceste. Glavar je izjavil, da je deželni odbor pred tremi leti poslal dva inženerja, da pregledata projekt glede uravnave Račeve in Sore. Izkazalo se je, da ta projekt ne odgovarja več sedanjim cenam in sploh vsem razmeram. Deželni odbor se je vsled tega obrnil do poljedelskega ministrstva s prošnjo, naj po odseku za zgradbo hudournikov da izdelati načrt za uravnavo Račeve in Sore. Ministrstvo je tej prošnji ugodilo. Generalni projekt je že izdelan in odobren. Ministrstvo je dalo tudi nalog, da se podrobni načrt izdelata in je zagotovilo državnega prispevka 50%. Čim bo izvršena uravnavna vode, bo deželni odbor najel inženerja, da izdelata načrt za ceste. Dokler ni izvršena uravnavna voda, se s cesto ne more začeti. Vse pa kaže, da bo deželni odbor že v prihodnjem zasedanju predložil predloge glede zgradbe žirovske ceste.

Posl. Pfeifer je nujno predlagal, naj se dovoli vasi Vel. Mraševo, kjer je bil velik požar, primerna podpora. (Dr. Tavčar je vmes zaklical, da Pfeifer samo radi reklame svojega predloga ni dal tudi drugima strankama v podpis, dasi je to sicer vedno v navadi, in da zato ne bo glasoval za nujnost.) Glavar je rekel, da je nujnost sprejeta z 11 proti 10 glasom. (Ugovori, češ, da je 11 glasov proti predlogu, 10 glasov za predlog). Posl. Povše je prosil, naj se seja pretrga za nekaj trenutkov. Temu je deželni glavar ugodil. V pavzi je posl. Povše izposloval, da so tudi slovenski napredni poslanci in veleposestniki podpisali Pfeiferjev predlog, ki je bil tudi potem soglasno odkazan finančnemu svetu v posvetovanje in poročanje.

Posl. Ivan Šubic poroča o prošnji županstva v Sent Jerneju, da bi se ne gradila nova šola v Vrhpolju. Glede te prošnje, v kateri se čita, da jo žele le nekateri sebičnejši v svoj dobiček, pravi govornik, da morebiti ni prosta kmetijske neustrpnosti in mrknje do šole, ter predlaga, da se preide na dnevni red, ker deželni zbor ni kompetenten

razveljavljati razsodbe deželnega šolskega sveta.

Isti poročevalec obširneje razpravlja o prošnji cestnega odbora v Škofji Loki, da bi se uvrstila okrajna cesta med Škofjo Loko in Kranjem med deželne ceste. Prošnja je v vsakem oziru opravljena. Ta cesta veže dva velika sodna okraja, ter je jedina pot k okrajnemu glavarstvu za Poljansko in Selško dolino ter za Škofjo Loko samo. Odkar je gimnazija v Kranju, je promet postal še večji. Že leta 1898. je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da predloži dotično obravnave in dotična pripravljala dela za naprešeno uvrstitev, a do danes se to še ni zgodilo. Zato predlaga poročevalec, da se deželnemu odboru naroči, še v tem zasedanju izvršiti sklep z leta 1898. ter sigurno predložiti zbornici zahtevana dela, da se imenovana cesta še v tej sezoni uvrsti med deželne ceste.

Posl. Šubic poroča nadalje o prošnji županstva v Boštanju, da se ne gradi novo projektovana ljudska šola na Vrhovem. Prosilci med drugim v svoji prošnji navajajo, da bi ob pomanjkanju moških učiteljskih močij morebiti celo ženska dobila službo na novi šoli. Ženskega krila pa se prosilci — vseh skupaj 95 — tako boje, da je treba novo šolo odkloniti. Zadeva je že v vseh inštrancijah rešena in dotični rekurz že od ministrstva odbit; poročevalec predlaga, da se prošnja zaradi inkompetence zavrne.

Posl. Jelovšek je poročal o preložitvi okrajne ceste med Spodnjimi in Zgornjimi Gorjami. Preložitve je bila odobrena.

Isti poročevalec je poročal o prošnji več posestnikov z Dobrove glede uravnave Gradašice. Prošnja se je odkazala deželni odboru.

O letnega poročila dež. odbora paragrafu 3. A. „Deželna kultura“ je poročal posl. Lenarčič. Poročevalec je vsestransko in temeljito pojasnil kmetijske razmere v deželi. Kmetijstvo hira in mora hirati, ker pridelki nimajo nikake cene, in ker nedostajajo delavskih moči. Izselsjevanje v Ameriko je postalo silna kalamiteta za deželo, ker sedaj že ni več dobiti kmetijskih delavcev in poslov. Vse se seli. Potrebno bi bilo, da vlada v tem oziru kaj stori, da se izselsjevanje omeji.

Posl. grof Barbo je omenil, da se je v nekkih listih trdilo, da je glavni odbor kmetijske družbe odklonil predlog imenovati dež. predsednika barona Heina častnim članom. Brez dvoma bodo poklicani faktorji to stvar potem popravka pojasnili. Govornik sam kakor njegov tovariš baron Liechtenberg se dotične seje glavnega odbora nista vdeležila a v časopisih se je omenilo, da je tudi neki nemški član glavnega odbora v tej zadevi govoril v imenu cele nemške stranke. Govornik je prepričan o taktu dotičnega člana, a naj je tudi govoril karkoli, to se mora konstatirati, da je izrazil samo svoje osebno mnenje. Govornik je rekel, da ne bo preiskoval, kdo je stvar spravil v javnost, niti iz kacic nagibov se je to zgodilo, pooblaščen pa je v svojem in v imenu nemške stranke izjaviti, da popolnoma priznava zasluge barona Heina za deželno kulturo in je prepričan, da mora cela dežela biti baronu Heinu hvaležna za temeljitost in blagohotnost, s katero pospešuje dež. kulturo. (Živahno odobravanje).

Posl. Povše je izjavil, da bo začasno vodstvo kmetijske družbe omenjeno

časniško vest popravilo. Tu ni prostor, da se stvar pojasnjuje, konstatirati pa je treba, da pri dotični seji glavnega odbora ni nihče govoril v imeni kake stranke. Misel imenovati barona Heina častnim članom se je sprožila povse nenadoma. Formalnega predloga ni bilo, ne glasovanja in govornik je preprečil razpravo, ker ta za deva ni bila na dnevnem redu dotične seje. Govornik je izrekel svoje obžalovanje, da se je stvar spravila v časopisje, in da so se razmere drugače popisale kakor so v resnici. Kot odkritosrčni prijatelj kmetijske družbe, pa tudi obžaluje, da se vedno in vedno gromadijo zapreke zoper kmetijsko družbo. (Konec prih.)

Odprto pismo

ravnatelja Gustava Pirca Bohinjcem in vsem tistim, katere gre mari.

(Dalje.)

Da bo svet izvedel, kako delujejo hujskači v Bohinju, prijavim sledeče zanimivo pismo, katero sem ravnokar dobil iz Bohinja. Pismo slovi:

Vam naznanjam, da se je včeraj po Vašem kolegu (kdo je ta?) pri občnem zboru sklenila res Vaša želja, da se mora mlekarška zadruga iz kmetijskega društva izbrisati, kmetijsko društvo pa ni nič zahtevalo, da se moramo iz kmetijske družbe izbrisati. Čegava stran je tedaj boljša, ali kmetijsko društvo, ki je že tisoče prineslo Bohinju (menda v obliki cukra in kofeta. Opom.) ali Vi, ker vam po Vašem ne tulimo v kozji rog (kozji rog ne da več glasu, ker Vas je Oblak že vanj ugnal. Opom.) in ste dali z dr. Tavčarjem v zvezi vednost Vsenemcem v drž. zboru, da so interpelirali vlado, da se Bohinjcem ne sme prodati zemljišče c. kr. erarja, samo zato, da bi nam prezaluženega g. Pogačnika ogrdili in bi nas v kremplje vjeli. Ali ste torej kmetijski prijatelj? Ako ste kmetijski prijatelj, kaj vam je mari, če je sirarna v kmetijsko družbo vpisana in ker je kmetijsko društvo član „Gosp. zveze“ vam je „Gosp. zveza“ že nekaj sira spečala, pa bi nam bila vsega, da niste Vi po Vaših kolegih ljudi slepili. Pa se že spregledujejo, torej, če ste Vi kmetijski prijatelj, pa bi bili Vi sir spečali, ste ga pa le po narodnih dvali da je za prašiče, ker drugi ni o sirarni govoril kakor D. Pa zdaj ste zabranili, da ne bo morebiti „Gosp. zveza“ sira več vzela in zato pa Vi preskrbite, da se spravi proč, drugače vam bo še trda predla, ali pa Vi sami naravnost naznanite, da ste voljni, da je še sirarna pri kmetijskem društvu. Torej dve poti sta, da nam sir spečate in nazaj v dobro ime daste, ali pa nas tako pustite, da bo „Gosp. zveza“ sir spečala, drugače se bo nekega dne pokadilo pa bo mtr. Podpora pa kakor nam gre, nam mora kmetijska družba ravno tako dati, če je kmetijska, če ni le ciganska, saj je denar v nji kmetijski, ker kmetje davke plačujemo (drugi pa najmanj dvakrat toliko. Opomb.) ni Vaš, ker svojega krajcarja ne daste. To je vse zato, ker smo vam tako lep svet šenkali, da je zdaj vreden 10.000 K. Ko bi Vi enga taga potrebovali, bi bili pa druge volje, tako ste pa čemerni. Še enkrat vam rečem, zgoraj navedenih dve reči eno spomnite zaradi sira, drugače vam bo trda predla. Prav mucni tudi niste, kakor se sliši, ste nam dali lutra za učenika, ali ni katoličanov več, ali smo tako daleč prišli, kali?

Brezimna pisma se običajno mečejo v koš, tukaj je pa reč drugačna, kajti to

pismo ni kmetjsko, pač pa prepisano od kake bolj neokretne roke, a sestavljeno je od osebe, ki jo vsak pozna. Vsebina pisma je sestavljena od prvega bohinjkega hujskača, z enakimi besedami lovi kmete na limance in jih hujska, zato je opravičeno, če mu to pismo nekoliko razgrnjem in razkrinkam tega lažnika Bohinjcem!

Pred vsem ni noben Bohinjec kdaj slišal, da bi jaz komu rekel ali svetoval, da naj se sploh kdo, bodisi posameznik ali kaka mlekarška zadruga izbrše iz »Kmetijskega društva«, ker je to proti mojemu interesu, kajti jaz celo želim, da bo po možnosti veliko ljudi spoznalo do brote konsumnega društva in strogost postav. Res pa je, da sem že itak revne bohinske gostilničarje in kramarje tolažil, da pride ravno tako kakor drugod tudi v Bohinju konec konsumna in da škoda traja le par let, potem pa hitro ponehava. In res je že zadnje.

Kar se tiče interpelacije zaradi prodaje planin, katero so podali Vsenemci, sem že zgoraj navedel, da ni ne dr. Tavčar, ne jaz v nobeni zvezi z njo. Kar o tem berete v »Slovencu« ali »Domoljubu«, so njih pristne laži, zato iz njih pisave lahko spoznate, koliko je resnice, in zakaj nočejo, da bi kmet z branjem drugih listov si ustvarjal svoje lastno mnenje.

Jaz sem opravičeno kritikoval Vaš sir pri Vas doma, a drugod ne. Če je Vaš sir na slabem glasu, je vzrok slabo izdelovanje, kar sem mnogokrat povedal in Vas rotil ter prosil boljše sirarje nastavljanje, Vi ste pa za sirarje nastavljali mladeniče s 15 do 18 gld. mesečne plače, ki so komaj dobri za snaženje posode. Koliko je bilo le lani škode zaradi popolnoma pokvarjenih hlevov? Vzroki pa tiče še drugod! Sprašajte svojo vest in zvedeli boste, zakaj ni več laških trgovcev k vam? Zakaj ste pa lani izgubili edinega še ostalega zvestega kupca g. O. H.? Cele članke bi lahko o tem pisal. Prodajajte svoj sir sami ali kakor hočete, jaz se zato ne bom brigal. Če ga ne morete več prodajati, je le Vaša krivda, kajti sir je danes silno cenó, a proda se le dobro blago. Preustrojite sirarstvo, da pridobite dober glas o njem po svetu in nikar ne pustite dobro podjetje spodkopavati s poskusi nezmožnih ljudi!

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 1. julija.

Prijateljstvo Rusije in Nemčije.

V rusko prestolico je dospela vojaška deputacija nemškega Aleksandrovega polka, čegar lastnik je ruski car, da mu pokaže novo uniformo. Deputacija je prinesla hkratu carju lastnoročno pismo Viljema II. „Birževija Vedomosti“ vidijo v posetu nemških častnikov vesel dokaz mirnega in prijateljskega razmerja obeh držav, od katerih je odvisen evropski mir. Nemčija vzlic pogodbi z Anglijo ne služi angleškim svrham. Mirovna politika Viljema se dokumentira v očitnem približanju z Rusijo zvezani Franciji. To sblizanje se mora smatrati v Rusiji novim poročtvom miru.

Končno votiranje kongregacijskega zakona.

Francoska zbornica je sprejela izpremenjeni kongregacijski zakon ter odobrila vse senatove poprave. Klerikalci, razni grofje in abbéji so lamentirali, da se začenja na Francoskem odkrit boj proti kalicizmu in proti cerkvenim institucijam, ministrski predsednik pa je zavrnil ta oči-

tanja kratko in resno, da se hoče z novim zakonom le onemogočiti, da bi se kdaj samostani in kongregacije, ki nimajo postavne pravice do obstanka, spletkarile proti ustavi in vladi z denarjem, katerega so samostani priberačili ali pribarantali. S svojimi unazanimi milijoni so ustanovili francoski klerikalci velikanske tiskarne in šole. S temi so seveda najvpešnejše delovali na javno mnenje, hujkali proti napredku in svobodi ter delali skrivaj in očitno za monarhijo. Waldeck Rousseau je vzlic temu, da je na Francoskem klerikalstvo še zelo močno, s svojim zakonom zmagal v senatu in zbornici. Dvomiti ni, da bode predsednik Loubet novi zakon potrdil, dasi so začeli vplivati nanj civilni in vojaški klerikalci.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Kapstadta poročajo: Burov prihaja v Kaplandijo vedno več. Od Dordrechta do Willomora in še do meje Namaqua dežele hodijo v malih četah, ki štejejo skupaj nad 7000 mož. Treba je pogledati le karto, da se razvidi, da je večina Kaplandije v posesti Burov. Potemtakem so poplačali Buri Angležem milo za drago ter jim zasedli Kaplandijo, ker so zasedli Angleži Transvaal in Oranje. Jamestown so proglasili Buri za glavno mesto. „Standard“ poroča, da je Krüger izjavil, da bode vojna trajala vsaj še leto dni, da pa nima nobene nade več, da bi car ali kaka druga velevlast za Bure posredovala. General M. Smeets je pisal predsedniku Oranja, Steynu, pismo, katero je objavil neki Rotterdamski časopis. Smeets piše, da so Angleži vse farme barbarsko porušili ter pogнали žene in otroke brez jedil in obleke. Ženske z otroci in starci so se zatekli večinoma v gore, kjer so varni pred angleškimi in kafferskimi divjaki. Smeets izjavlja, da je južno-afričansko prebivalstvo vzlic vsemu pripravljeno, bojevati se do skrajnosti ter da ima mnogo nade, da doseže končno zmago. Buri trpe mnogo, a prepričani so, da trpé Angleži še mnogo več. V Londonu pa je bojevitost zopet narasla, ker je zmagala vlada s svojimi kandidati pri volitvah v nekaterih predkrajih.

Dopisi.

Iz Kroke, 28. junija. Za pogoreloe so dalje darovali: Neimenovan 10 K, Fr. Crobat 6 K, Karol Schneller 1 K, J. Čop 40 vin., Ig. Resch 2 K, I. Gorjanec, Primskovo 1 K, A. Šink 890 kg krompirja, Karol pl. Rus, Kranjska gora 7 K, gospa dr. Jenkova 20 kron, Fr. Budinek 10 K, E. D. 40 K, Šimen Ažman 12 kg obleke, Zasipl, župljani 14 K, Horjul, župljani 12 K, kaznilnica Begunje 105 K, Fr. Marinič, žup. Kojsko 3 K, I. Müller, žup. 5 K, Hugo Ihl 10 K, Fr. Ivanetič, c. kr. kurat 4 K, dr. D. Majaron 50 K, T. Zabukovec, žup. up. 10 K, Breznica, župljani 48 K, M. Bogolin, žup. 3 K, D. Rakusch, Celje 20 K, Poljane Gorenj., župljani 90 K, Kranj, župljani 47 K 65 vin., gospa M. Schrey, Jesenje 7½ kg obleke, A. Kočevar, Ljubljana obleke 6 kg, Fr. Ks. Souvan, manufakture 12 kg, Rebec & Comp., Pulj 10 kron, Begunje, župni urad (Gor.) 28 K, po dr. VI. Levcu Dunaj g. J. Luzar, nadrevident želez. 10 K, Fr. Kadunc, žup. 10 K, uredništvo „Slovenskega Naroda“ 5 K, Fr. Jereb 5 K, uredništvo „Slovenca“ 67 kron, Emil Guttman, c. kr. m. tajnik 20 K, Koroška Bela, župljani 61 K 76 vin., Aljaž, žup. 30 K, po M. Arkotu, dekanu, župljani 55 K, Sv. Lenart nad Škofjo Loko 35 K 5 vin., Tržič, župni urad 140 K, Turk, župnik 10 K, g. deželni poslanci drugič 32 K, Ribno, župljani 30 K, F. Čemažar, kaplan 3 K, Š. Žužek, žup. 10 K, Srednja vas (Bohinj) 33 K, Toplice, župni urad 35 K, A. Žgur, žup. 14 K 30 vin., gospa A. Tolazzi, Logatec, obleke 25 kg, M. Miložič, Grobelno Škofja Loka manufakture 7½ kg, županstvo Bled po J. Peternelu 50 K, Višnja gora po J. Škrbincu, nadučitelju g. dr. R. Bežek, c. kr. notar 10 K, „Slovenski Narod“ 4 K. Hvala lepa vsem darovalcem. Za odbor Jos. Korošec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. julija.

— Občinski svet ljubljanski ima danes 1. julija 1901 ob šestih zvečer v mestni dvorani nujno izredno sejo. Dnevni red: I. Županovo poročilo o zadevi otvoritve Miklošičeve ceste in o ponujenem pri-

spevku c. kr. justičnega ministrstva za nakup sveta, kar ga je za to cesto potreba.

— „Slovenec“ zavija, da smo mi naše duhovnike imenovali „tonzurirane lumpe“ in da „kruljijo“. Mi smo res govorili o „tonzuriranih lumpih okrog „Domoljuba“. Da pa redakterji tega zakotnega lističa reprezentujejo celo našo duhovščino, to je nekaj novega. Svoje pisave pa vzlic temu ne moremo preklicati. „Domoljub“ priobčil je v številki z dne 20. junija 1901 uvodni članek pod naslovom „Lep par“. Tam se čita mej drugim tudi to-le: „Hinaščina naših liberalcev presega res vse meje. Že dvakrat smo jih našli v zvezi z našimi najhujšimi verskimi, narodnimi in državnimi sovražniki, z Wolfovo četo: prvič, ko so se spravili nad dra. Šusteršiča, in drugič, ko so nemški radikalci v državnem zboru zahtevali, naj vlada ne proda Bohinjcem po pravici jim pripadajočih, za življenje nujno potrebnih planin. To zvezo pa liberalci vendar taje in se pridušajo, da so nedolžni, da smo mi vsega krivi, in da sploh ni poštenjših ljudij, kakor so oni. O tem smo tudi mi prepričani, da niso liberalci tako neumni, da bi očitno in moško kazali svojo zvezo z nemškimi veleizdajniki. Njihova edina moč je skrivno rovanje, zakotno napadanje, zvičajnost in tajno sleparstvo, zaupanje v neumnost in breznačajnost. Taki so povsod; take jih vidimo tudi v tem slučaju. Raztrgajmo nekoliko tisto plahto, po katero se skrivajo.“ Tako pišejo duhovniki okrog „Domoljuba“, dasi mora vsak pošten človek priznati, da so napredni poslanci v bohinjski zadevi prav lojalno postopali. Taka pisava je pristna in neskaljena lumparija, kakor so jo zmožni le tonzurirani ničvredneži, ki pišejo in urejajo „Domoljuba“. Pri najboljši volji ne moremo torej ničesar preklicati.

— „Slovenec“ in studenška afera. „Slovenecemu“ dopisniku kar ne da miru, na katerikoli možni način utajiti, vsaj pa po svoje izkoristiti dejstvo, katero smo svoj čas v našem listu pribili in se odločno zavarovali proti temu, da bi se hotelo napraviti iz blaznice klerikalno postojanko. Ker se mu seveda ne posreči obdružnih istinitostij ovreči, odločil se je za prav jezuviteko-židovsko taktiko: kjer bi moral odgovarjati — ondi molči — zato pa tem pridnejše sega po blatu in meče ž njim, češ, nekaj že ostane. Vsakemu poštemu človeku pač zadostuje, ako izjavi uredništvo: ta ali oni gospod ni z dopisom v nikaki zvezi — „Slovenec“ seveda, sodeč po svoji nekoliko ohlapni vesti, napada in sumniči najprvo meni nič tebi nič kar mu pride v roke; če se mu pa zadrigne vrat, potem se oklepa za katerokoli rešilno bilko. Zadnjič zaletel se je sploh v napredne zavodne zdravnike, sedaj „lojalno“ priznava, da ni mislil nikdar „na tega, ampak na onega“, po starem principu „den Grossen mein' ich, den Kleinen hau' ich!“ Ker pa brez podlosti sploh ne gre, podtika nedvoumno g. dru. Robidi na infamen način motive, kakor so pač v dopisnikovih krogih vsakdanji, katerih pa naši ljudje niti zmožni niso, in bi bilo pod njihovo častjo, ako bi na taka impertinentna izzivanja reagirali, še manj pa si iskali kake satisfakcije. Kot posebna zabela, kot nekaki farovski cvirki pa so raztresene po celem dopisu izborne duhovitosti — od plitve „Retourkutsche“ pa do banalne surovosti, če ne prirojene, pa saj priučene v kaki katoliški šnopsariji. Tamkaj je tudi mesto, kjer lahko govorijo Matevž o liberalnem terorizmu in tisti zopetno pogreti zavisti nasproti dru. Divjaku. Samo ne vemo, radi česa naj bi se ga zavidati moglo? Ali radi učenosti, ali požrtvovalnosti, ali morda nebes, katera mu po našem mnenju gotovo ne odidejo? In govorč dalje piše dopisnik, da se ni bati nikakih pojasnil, — a pazno pristavlja temu besedo: „najbrže“. Tako je prav, da se človek prehitro ne zagovori. Kar se pa tiče vaših pretenj, le na dan ž njimi, mi se jih ne bojimo, najdemo tudi pot, če ni drugače, da se jasno dožene cela zadeva. Tedaj pa ne bi morda samo „vibrirali možgani“ — (kaj si vendar Matevž pri tem misli?) — ampak celo telo, seveda moštva in samozavesti, prav kakor bi je zavili v „mrzle rjuhe“, katere se rabijo sedaj kot navadno sredstvo zdravljenja, katere pa so se rabile nek daj (in to pred nedavnim časom), kot kasen za osebna šaljenja v blaznici. Končno bodi še pove-

dano, da so vsi dobri sveti dopisnikovi — odveč! Misijonov se liberalci ne udeležujejo, olike pa se ne hodijo učiti k čebularjem in gorjačarjem. Žalostno zares! In ker se „Slovenec“ dopisnik obrača tudi na vodjo, g. dra. Bleiweisa, bodi še nam dovoljeno, da se obrnemo na njegovo adres: ne radi psihiatrične preiskave — bila bi odveč — Matevžetova imbeciliteta je jasna tudi nestrokovnjaku — ampak s prošnjo, naj poseže s krepko roko vmes, in naj mu pokaže tja, kamor sodi — pa naj si ga najde zunaj ali znotraj zidov.

— Vsesokolska slavnost v Pragi. Skoro da so minuli krasni slavnostni dnevi v starodavni zlati Pragi, ki je v petek, na praznik sv. Petra (soboto), včeraj (nedeljo) in danes zbrala v sebi na tisoče in tisoče navdušenih gojiteljev Sokolske ideje iz vseh slovenskih pokrajin na severu in na jugu, in tudi prijateljev njenih iz drugih dežel in narodov. Bil je to pravi kongres narodov, kateri se je sešel v od navdušenja prekipevajoči prestolici žilavega češkega naroda, ki je burno pozdravljal drage goste iz Francije, brate iz Poljske in Širne Rusije, južne brate od Save iz Ljubljane in Zagreba, od obalij jadranskih in bistr od Savinje, iz bolgarske domovine, junake iz kršne Črnogore, zastopnike Danske, češke rojake iz tujih dežel in iz daljne Amerike. Med prvimi gosti bili so Francozje, ki se od dne do dne bolj zanimajo za Slovane, ter pri vsaki priliki kažejo svoje simpatije do njih. Prezident municipalnega sveta pariškega, gosp. prof. Louis Dausset, na čelu oficiale delegacije, katero je pariška municipaliteta poslala v Prago, je bil od prvega koraka, ki ga je s svojimi spremljevalci storil na češko zernjo, predmet posebnega zanimanja. V deputaciji je več šef-redakterjev francoskih listov, pisateljev, umetnikov, poslancev, razni predsedniki in funkcionarji gimnastičnih društev. Češko občinstvo je to odposlanstvo povsod pozdravljalo navdušeno in najsimpatičneje. Žal, da nam tesno odmerjeni prostor ne pripušča omenjati posamičnih podrobnostij in se moramo omejiti na to, da le v glavnih potezah beležimo poglavitne točke slavnosti, katere zadnji dan je potekel z današnjim. Velikansko delo so imeli člani pozdravljalnega odbora, ki so sprejemali v petek od jutra do večera dohajajoče vlake na posameznih kolodvorih, odkanovali stanovanja itd. To je trajalo do polu 10. zvečer, ko so došli dragi gostje iz Moskve pod vodstvom Mihajla Mihajloviča Bojeviča, člana blagotvornega občestva v Moskvi. Slavnostna predstava v Narodnem divadlu se je pričela ob 7. uri. V vestibulu je goste pozdravil intendant dr. J. Herold. Posebno pozornost so vzbujale uprav herkulične postave Črnogorcev v bogatih nošah in Sokoli z vsega slovenskega sveta. Po Dvořakovi slavnostni uverturi „Husitska“ je sledil prolog in alegorična živa podoba „Za praporom sokolskim“, ki je vzbujala burno, navdušeno odobravanje. Potem se je pel prvi del Kovařovičeve opere „Psohlavci“. Ko so Sokoli gostje zapuščali gledališče, so zažarele njega konture v čarobni razsvetljavi. Ob 9. uri bil je prijateljski sestanek v Žofinjski dvorani. Tu so se zbrali: Rusi, junaški orli črnogorski, Sokoli iz sesterske Poljske, Bolgari, bratje Slovenci in Hrvati, viteški Francozi, dva danska gimnasta in Sokoli iz daljne Amerike, katere vse je pozdravil starosta češke obce sokolske, dr. Podlipny. Pevski zbor praškega „Sokola“ je zapel slavnostno himno „Svoji k svojim“. Govorili so potem: zastopnik francoskih gimnastov gosp. De Flandrée, starosta mesta Arras, Francoz Lenglet, načelnik hrvatskega „Sokola“ Lazar Car, Črnogorec inženir Jova Popović, podstarosta ljubljanskega „Sokola“ dr. Kušar, Rus Mih. Mihajlovič Bojevič in Danec Holger Nielson iz Koda. Tako se je končal prvi slavnostni dan. O glavni točki družega dne, o velikanski, sijajno uspeli javni telovadbi poročamo obširneje v jutrišnji številki.

— Duhovski in odvetniški tarif. „Soča“ piše: Farovski listi so se spravili na odvetnike zaradi njihovih ekspanzarjev. Tudi mi smo prinesli nekaj zgledov iz klerikalnih pisarnic ter dokazali, da advokat je advokat, pa bodi naprednjak ali klerikalec. Redki so, ki njihove račune radi plačujejo; ali kdor jih potrebuje, mora pač plačati, saj nikogar k sebi ne silijo. Ker

se farovškim listom zde odvetniški računi previsoki, smo dokazali že večkrat, da so farovski razmeroma še višji. Evo danes zopet jeden dokaz. Neki revež v Trstu, rojen in pristojen na Vogerskem, je potreboval radi ljudskega štetja — domovnico. Take domovnice morajo izdajati županstva — brezplačno. Na Vogerskem pa go-spodari in tudi županuje župnik, oni sloveči Anton Berlot, ki se valja v blagu in denarju, pa mu je tamošnja fara še vedno preslaba; tako je skrben, kakor bi imel deset otrok raztrošenih po svetu. — Poglejmo, kako je iztisnil iz onega delavca za nič — 4 krone. Tone Berlot je ob enem župan, smo rekli. Toda on ni hotel poslati revežu v Trst brezplačne domovnice, marveč spisal je doma latinski krstni list, kateri je zaračunal: 4 krone delo, 1 krono kolek, 25 vin. pošta, skupaj 5 kron 25 vin., dasi bi domovnica nič ne stala, a revež je potreboval domovnico in ne krstnega lista. — Pod krstni list je napisal še par slovenskih besed, da krščen. N. N. ima domovno pravico na Vogerskem. To je naravnost kazni vredna zloraba! — Revež v Trstu ni imel denarja in je pošiljatev odklonil; rešil jo je potem neki njegov sorodnik! Župnik Berlot je porabil dve minuti za izpolnitev krstnega lista, napisal je s podpisom vred 49 besed, — a za to delo je prejel 4 krone! Vprašamo: katero odvetniško delo se tako drago plačuje? Ni ga! Vidite, taki so pa farovski ekspanzarji! — Nočemo reči, da je Berlot računal več nego znaša tarif, ali za to gre! Farovski hujskači obirajo druge, dočim bi morali začeti pri — sebi! Tam naj pometajo, je smetij dovolj!

— Skoro neverjetno. „Mir“ poroča: Bilo je lansko leto na nekem kolodvoru med Beljakom in Trbižem. Prišlo je več Zilank v predeveže (peron), kjer je zahteval portir vozne listke od njih. Vprašale so ga še po neki stvari, a ta se zabregne osorno nad njimi: „Ich verstehe nichts windisch. Reden sie deutsch!“ In ni hotel govoriti ž njimi slovensko. Vse to je opazoval iz bližine koroški rodoljub. Ko Zilanke odidejo, stopi k neuljudnemu portirju ter ga vpraša: „Gospod, kako morete trditi, da ne znate slovensčine, ko sem vendar jaz sam že govoril z vami slovensko; saj ste rojen Slovenec!“ Mož osupne in pravi bolj tiho: „Res je, kar pravite; a veste, jaz s potniki slovensko govoriti ne smem. Bilo mi je ukazano, da moram, kekar je slovensko govoriti res neobhodno potrebno, poklicati tolmača, a jaz s slovenskimi strankami ne smem govoriti slovensko.“

— Suspendiranje rojanskega župnika. Tržaški škof je župnika v Rojanu pri Trstu, zloglasnega don Jurizzo, suspendiral a divinis z omejitvijo, da sme še nadalje ob nedeljah in praznikih maševati. Mej župnikom Jurizzo in škofom vlada že dlje časa jako oster konflikt. Jurizza, ljubljenec tržaškega magistrata, je v „Piccolo“ ali sam in po kakem prijatelju pojasnil, da ga je škof suspendiral, ker ni hotel pri popoludanskem razstavljenju najsvetejšega „Tantum ergo“ peti v slovenskem jeziku. Mestna delegacija je v petek v tej zadevi imela sejo. Ravnatelj magistratnih uradov dr. Artico je pojasnil, da je bil pri škofu intervenirat za župnika Jurizzo, a se je prepričal, da se škof na noben način ne bo udal. Mestna delegacija je sklenila, podpirati Jurizzo zoper škofa.

— Družba sv. Cirila in Metoda opozarja vse Slovenstvo družbinega praznika naših apostolov: sv. Cirila in Metoda, 5. julija t. l. — Izvršite Slovenke in Slovenci ob tej nam slovesni priliki, ko zablesté domorodni kresovi po naših gorah, tudi nabirko podružničnih prispevkov za to sedanje pravno leto in potrudite se ob enem za običajni Ciril-Metodijski dar. — Če Vas vsaj v naši družbi Vaša jedinstvo pokonci ne vzdrži, potem ni bilo Vaše domoljubje gorko tako kot ogenj Vaših kresov — in odпустite nam, da se izrazimo še določneje: potem niste razumeli naših najbistvenejih družbinih interesov. — Podobnega očitanja pa Vas Bog obvaruj!

— Časten občan. Dne 30. junija t. l. je občinski odbor v Podkrajju izvolil gosp. Karola Kerna enoglasno k častnim občanom za zaslugе.

— „Glasbena Matica“ zaključila tekoče šolsko leto s šolskimi izpiti in javno produkcijo gojencev. Šolski izpiti vršili se bodo akosi 3 dni, in sicer v

ponedeljek, torek in sredo, dne 8., 9 in 10. julija v „Glasbeni Matici“. Javna produkcija pa bo v četrtek, dne 11. julija.

— Na c. kr. II. državni gimnaziji ljubljanski (v Beethovnovih ulicah, št. 6) se bo vršilo vpisovanje v I. razred v nedeljo dne 7. julija od 8. do 12. ure dopoldne. Zunanji se vsprejmejo tudi na pisмено zglasilo, ako pošljejo ravnateljstvu (do 12. julija) svoj rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 6 K 60 v. vzprejemnine. Vsprejemne izkušnje se prično v soboto dne 13. julija, in sicer pismene zjutraj ob poldesetih, ustne popoldne ob treh.

— Trgovski pomočniki so na privatnem sestanku dne 28. julija t. l. sklenili, se obrniti do slovenskega trgovskega društva „Merkur“ s prošnjo, da stori potrebne korake v dosegu popolnega nedeljskega počitka. Nadalje vložil trg. boln. in podpornemu društvu protest radi samonemških letnih poročil. Določilo se je tudi, da bodo enaki sestanki vsako soboto in želeli bi bilo, da se trgovski pomočniki bolj pridno zanimajo za stanovsko organizacijo ter se polnoštevilno udeležujejo razgovorov, tičočih se zboljšanja službenih razmer trgovskih pomočnikov kranjske dežele.

— Promocija. V ponedeljek, dne 1. julija je bil na češkem vseučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava gosp. Stanko Lapajne iz Krškega, c. kr. avskultant v Gorici, kateri je prvi Slovenec, ki je postal na tej visoki šoli doktor.

— Velik požar. Dne 26. m. m. okolo 2. uri popoldne nastal je v sredini vasi Vel. Mraševega, katera ima 62 gospodarjev, strašen požar. Ogenj je povzročil 5letni otrok gospodarja Kaprola. Silovito hitro se je razširil ogenj in vpepelil 22 gospodarjem vse, dvem ostalo je pa gospodarsko poslopje. Res je, da naša vas, katera meri okolo 800 m na daljavo in leži od vshoda proti zahodu, bila bi vsa vpepeljena, kajti leseno in s slamo krito je skoraj vse, ali hrabra požarna bramba s Sv. Križa pri Kostanjevici bila je že $\frac{1}{3}$ na licu mesta, oddelek vstavil je brizgalno pri Zorkotu in začel s takim neustrašenim pogumom delati, in lokaliziral je v dveh urah zahodno stran vasi, ko je tu nevarnost bila odstranjena, hitel je oddelek v spodnjo vshodno stran in še je rešil tu trem gospodarjem vse poslopje, katero bi bilo vse uničeno, ostalo je torej dve tretjine vasi, škoda se ceni okolo 100 000 K, mogoče je, da bi bila ta še večja, ali Sv. Križka požarna bramba nas ni zapustila, in odšla še le drugi dan ob pol 2 uri zjutraj. Sprejmi tedaj s tem potom vrla križevska požarna bramba našo iskreno zahvalo. Ta mali čas vašega obstanka pokazali ste drugo pot v požaru vašo sposobnost in zbornost brizgalne, Bog vam stotero povrni, brez vaše pomoči bili bi danes vsi siromaki.

Ostali vaščani.

— Samomor učenca ljudske šole. Občno senzacijo vzbuja, da se je obesil 13-letni Ignacij Komat, učenec ljudske šole na Mirni pri Trebnjem na Dolenjskem. Da ni mogel biti posebno „nadarjen“, kaže že to, da je hodil še vedno v I. razred tamošnje dvorazrednice. Baje ga je tamošnji kaplane hudo strahoval, ker se je slabo učil katekizma. Tisti dan pred katastrofo ga je pretepel, in mu baje zatrdil: „Če se mi ne bodeš bolje učil, te — ubijem!“ Fant pa v prepričanju, da ne more zadostiti kaplanovim zahtevam, je šel v bližnjo goščavo ter se tam obesil prav nizko od tal. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Telegrafirali so na škofijo v Ljubljano, katera je „milostno dovolila“, da se mu sme zvoniti in ga „krščansko pokopati.“ — To žalostno dejstvo da veliko misliti; kajti uprav v zadnjem času se veliko bere o samomorih nedoletnih šolarjev, ki so šli v smrt iz strahu pred kaznijo, ki jih je čakala doma, ker so v šoli slabo napredovali, oziroma dobili slabo šolsko spričevalo. Strokovnjaki so nasvetovali, naj bi gg. učitelji stopali v dogovore z dotičnimi očeti, naj bi se osnovali takozvani pedagogičski poučni tečaji za stariše, pa naj bi se tudi s slabo napredujočo mladino postopalo raji z lepa nego zgrda. Kar se dostaje tega specialnega žalostnega slučaja, moramo najprej pribiti, da prihajajo v naše ljudske šole katehetje, oziroma mladi kaplani, ki so tako malo pedagogično podkovani, da te obhaja že srd, ko jih poslušaj, kako ti ljudje poučujejo nežno mladino v verskih rdnicah. Pri tem ni niti sledu kake racionalne metodike, vse je le nekak mehanski „Leierwerk“. Otroci se na-

uče liki papiga odgovarjati na dotična katekizemska vprašanja, ne da bi le z daleka pomnili in občutili, kaj govore. Vrhu tega pa poje pri trdoglavih šiba, klofutanje, za piranje, žuganje in druge kazni so na dnevnem redu. V našem slučaju umejemo, zakaj je deček bil zdvojen, zakaj je imel prepričanje, da ne more ugoditi katehetovim zahtevam. Kot trdoglav učenec I. razreda ni bil vešč čitanju, in kako naj bi se po tem doma učil katekizma na pamet? Eh, dragi gospodje tonzuriranci! Namesto da ob vsakih raznovrstnih volitvah rogovilite, učite se raji specialne metodike za krščanski nauk, da postanete bolji katehetje, in da ne bo več slišati o tako žalostnih dogodkih, kakršen je — samomor učenca ljudske šole na Mirni!

— Nesreča. Iz Rajhenburga se nam piše: V neposredni bližini Rajhenburški ima umirovljeni brzojavni inšpektor Novotny za svojo hišo kamenolom. Ko se je dne 28. junija ondi lomilo kamenje, odkrili sta se v višini ogromni skali, po 1 m³ v obsegu, ter lomastili doli proti kraju, kjer je stala soproga omenjenega lastnika. Si rota se ni več zamogla ogniti jedemu proti njej drvečemu kolosu, ki jo je podrl ter zdrobil ji jedno nogo od kolena počeni proti stegnu popolnoma, a na drugi zmečkal ji dvoje prstov. Nesrečno so takoj prišli stili, potem pa odvedli v Krško bolnico, kjer je 29. junija po brezuspešnej amputaciji izdihnila v strašnih bolečinah. Pokojnica, rodod Videmčanka, je bila vrla, dobrotna žena in je tudi narodne zavode podpirala gmotno. Bodi ji prijazen spomin!

— Na IV. rednem občnem zboru akademičnega društva „Slovenija“, dne 27. junija spominjal se je t. č. predsednik M. U. C. Mavr. Rus v daljšem nekrologu umrlega bivšega člana, pesnika, jurista Josipa Murna. Navzoči Slovenijani so v znak sožalja vstali. Pri tej priliki je nabral tajnik I. U. St. Josip Tribuč za družbo sv. Cirila in Metoda znesek 10ih kron.

— „Narodni dom“ v Trstu. Ustanovni občni zbor društva „Narodni dom“ v Trstu je preložen in se bo vršil dne 7. julija.

— Glas iz občinstva. V dobi, ko prihaja marsikateri tujec v Ljubljano, se nam zdi umestno opozoriti na neki nedostatek, ki se kaže glede poti na Grad na doljni strani mesta pri sv. Florijanu. Mnogi tujec tam ne more najti prave poti, in hoteč na Grad iti zaide v kako zagato ter se mora na sredi pota vrniti. Temu bi se prišlo v okom, če bi se na primernem in vsakomur vidnem mestu postavila tabla z napisom kakor je tudi v študentovskih ulicah, ki bi tujcem določno kazala tudi na tej strani pravo „Pot na Grad“. Želeli bi bilo dalje tudi, da se postavi na nekaterih krajih ob tem potu nekoliko klopi, kakor so na družih šetališčih. Ako se tema dvema željama ugodi, ustreglo se boče opravičenim željam vseh, ki obiskujejo naš Grad.

— Prememba posesti. Zadnjič priobčenemu poročilu o prodaji Grobelnikove hiše nam je dostaviti, da je pri tej prodaji posredovala koncesionirana posredovalnica g. I. Plautza. Hiša je bila prodana za 86 400 goldinarjev.

— Nezgoda. Včeraj proti večeru vračali so se z omnibusom trije ljubljanski uradniki z dvema damama iz Dola proti Ljubljani. Pri nekem ovinku se je omnibus vsled hlapčeve neprevidnosti prevrnil in so vsi izletniki z njega padli. Pri tem sta se tukajšnji merosodec g. Levec in njegova gospa soproga opasno poškodovala.

— Nova tovarna. Na Krakovskem nasipu rekonstruirala tovarnar gosp. Edvard Schimnitz svojo hišo št. 20 ter napravila ondi tovarno za parketa.

— Letošnja košnja, ki se je pričela pretekli teden v ljubljanski okolici, se je gledé kakovosti kakor tudi gledé kvantitete napram lanski letini dokaj slabo obnesla. Povsod se opaža, da se travniki premalo gnojé, pa odveč golo kosé.

— Našel je nekdo pretečeni teden v Tivoljskih šetališčih več zveznih ključev ter jih oddal v našem upravnistvu, kjer jih dobi lastnik nazaj.

— S stolom po glavi je bil v noči od 29. na 30. m. m. na Poljšakovem dvorišču udarjen zidar Frano Golob. Udaril ga je zidar M. V.

— Ura ukradena je bila v soboto popoldne hlapcu Mihaelu Šustarčiču na Raščkega cesti št. 14. Uro je imel v zaklenjenem kovčku v sobi.

— Z nožem napadel je včeraj ponoči v Črni vasi hlapec Janez Jarc posestnik kova sina Janeza in Jožefa Žitnika. Prvega je sunil z nožem v hrbet in mu prizadel lahke telesne poškodbe.

— Nezgoda. Pripjenjač na južnem kolodvoru Valentin Velkavrh je ponesrečil. Zmeškalo mu je desno roko.

— Nepreviden kolesar. Včeraj popoldne je na Opekarski cesti neki kolesar povozil strugarja Rudolfa Seršeta, kateri se je pri padcu na levi nogi poškodoval.

— Izgubljene stvari. Neka dama je izgubila v soboto dopoldne v Latermanovem drevoredu zlato zapestnico s tremi diamanti, vredno 100 kron. — Na poti od Karolinske ceste v mesto je izgubil posestnik I. S. z Bresta 260 kron, katere je imel v notesu.

— Hranilnično knjižico št. 27.504 kranjske hranilnice je izgubila danes dopoldne neka ženska na Mestnem trgu. Na knjižici je vloženi 3100 kron.

— Najdene stvari. Na pokopališču je bila najdena denarnica s svoto 10 kron.

* Razstavljalni turné „Društva hrvatskih umetnikov“ jako uspešno napreduje. V Oseku se je ljudstvo kaj živo zanimalo za razstavljenе slike; minolo nedeljo je bilo v razstavi preko 400 obiskovalcev. Prijatelji lepih umetnosti so si nakupili različne slike od Crncića, Bauerja i. dr.

* Drama. Iz Budimpešte poročajo: V vasi Szkenu blizu Lugosa se je pripetila krvava drama. Tamošnji rumunski kmet Jurij Opitz se je oženil z mladim, lepim, a tudi bogatim kmetskim dekletom. V listopadu m. l. je moral Opitz k vajam k topničarjem. Ker ni smel domov, se je začela mlada žena dolgočasiti ter ljubimkati s kmetskim fantom. Opitz je to izvedel ter nekega dne brez dovoljenja zginil iz vojašnice ter šel peš v Szken, kamor je dospel nepričakovano. V hiši svoje tačče je našel svojo ženo v družbi njenega ljubimca Jusue Garuce. Besni vojak je z orožjem zabodel Garuco, ubil taččo in umoril tudi ženo. Na to se je javil pri polku sam.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebina jubilejskega zvezka je tale: 1. A. Aškerc: Zrinski in Frankopan. (30. aprila 1671.) Balada. 2. Fr. Serafin: Žrtve. Povest. 3. Dr. Ivan Robida: Alkoholizem. 4. Ivo Šorli: Pod noč. Pesem. 5. Anton Mazanowski: Moderna poljska lirika. 6. Ivo Šorli: Mož z železno krono. Črtica. 7. Stanič: Pa je rekla... (Pesem). 8. S. Gregorčič: Predsmrtnice. Pesmi. (12.—19.) 9. Fr. Svetlič: Preosnova srednjih šol na Francoskem. 10. E. Gangl: Marta. Povest. 11. L. Pintar: O Prešernovi literarni zapuščini. 12. A. A.: Našim srednješolskim abiturientom. 13. Književne novosti: A. Aškerc: F. E. Korš: Prešernov album. (1800.—1900) — A. Aškerc: Gabrščekova „Slovenska knjižnica“. — R. Perušek: Knjige „Matiče Hrvatske“. — A. Aškerc: Ivan Resman: „Moja deca“. — Dr. Fr. Ilešič: Slovanska knjihovna. — Dr. Fr. Ilešič: Slovník staročesky. 14. Upodabljaljoča umetnost. V. Holz: Umetniška razstava v Zagrebu. 16. Medrevijami. Fr. Svetič: Londonski „Nineteenth Century“. — A.: „Wisla“. 16. Naše obnebe. Astronomski kolesar za mesec julij. 17. Splošni pregled: † Pavlina Pajkova. — A. A.: † Jožef Murn-Aleksandrov. — Občni zbor „Slovenske Matice“. — Dr. K. Štrekelj: Prešeren v poljščini. — Vojaške poljedelske šole v Italiji. — Nobelov institut švedske akademije v Stockholmu. — Bolgarsko vseučilišče v Sofiji. — Arhitekt Jager. — Popravek.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gornji grad 1. julija. Zborovanje slov. kmetskega društva se je obneslo imenitno. Udeležba je velika, pristopilo je nad sto članov. Poslanecema Berksu in Žičkarju se je izrekla nezaupnica. Konsumarji iz Rečice so hoteli razgrajati, a so bili prisiljeni mirovati.

Praga 1. julija. Četrta vsesokolski shod veleinpozantent. Čeških Sokolov nad 13.000, Poljakov nad 300, francoskih gimnazistov 20, slovenskih Sokolov 37.

Dunaj 1. julija. Jutri bo praznoval upravni dvor 24-letnico svojega

obstanka z banketom, katerega se udeleži tudi dr. Koerber.

Krakovo 1. julija. Shod poljske ljudske stranke je včeraj odklonil predlog, naj se stranka pridruži poljskemu klubu.

Lvov 1. julija. Danes je bil na mestne stroške pokopan posl. Weigl. Pokopa so se udeležili Bilinski, Badeni in Jaworski, ki je imel nagrobni govor, ter imenom poljskih demokratov Romanov.

Beligrad 1. julija. Sem sta dospela dva delegata ruske vlade, da se sklene trgovinska pogodba.

Rim 1. julija. Vojni minister je pozval poslanca Ferryja na dvoboj. Po izjavi Ferryja pa se je afera poravnala.

Bukarešt 1. julija. 4000 delavcev je začelo tu štrajkati.

Berolin 1. julija. Govorice, da misli pred kratkim imenovani železniški minister odstopiti, se potrjujejo.

Bruselj 1. julija. Včeraj so bile tu velikanske demonstracije za Bure. Demonstrantov je bilo okoli 30.000, ki so klicali: Živel Krüger! Preat Chamberlain!

London 1. julija. „Morning Leader“ objavlja pogovor s črnogorskim knezom Nikolo, ki je izjavil, da ni res, da bi snoval ligo balkanskih držav proti Turčiji. Nikola meni, da je in mora ostati Carigrad glavno mesto Balkana. Med Črnogoro in Turčijo ni nobene napetosti.

Poslano.*

Slavenska uzajemnost u Lublani. Pod tem naslovom je priobčil list „Hrvatsko Pravo“ v Zagrebu, kakor je bilo že v 145. št. „Slov. Naroda“ omenjeno, pristransko poročilo o naši dirki, ki se je vršila v nedeljo, dne 23. t. m. na tukajšnjem dirkališču v Ljubljani. Ker je v oni notici, osobito pa v dopisu iz Ljubljane priobčenem v 1688. št. „Hrvatskega Prava“, ves dogodek jako tendenciozno zasukan in je vsaj polovica v dotičnih noticah zlaganega, čutimo se primorane, na te notice reagirati ter vso zadevo stvarno pojasniti.

Dotični pisec (gotovo mlada, še neizkušena in pristranska oseba), pravi v omenjenem dopisu, da se je vnelo sovraštvo slovenskih dirkačev do hrvatskih radi tega, ker so prvi uvideli, da jih bodo hrvatski dirkači posekali.

No, tega se našim dirkačem ni bilo ravno bati, ker so bili vsi hrvatski dirkači, izvemši trojico jako slabi vozači. Da se ni vrinila naenkrat taka nesloga med obema strankama, odnesli bi bili naši dirkači gotovo več daril in posamezne točke bi se ne bile tako neredno izvajale. Mnogo krivde na tej neslogi je pripisovati dirkačem samim, pa tudi nekaterim tujim gledalcem, v prvi vrsti g. F., ki ne more pozabiti poraza, — katerega mu je prizadjal naš člen g. Počkaj, v pred par leti vršivšem se „matchu“.

Slovenci so se držali cel čas mirno, dokler jih ni nasprotna stranka svojim čudnim obnašanjem razdražila. Če je kdo vpil „pereant Hrvatje“, je to pobalinski medklic, katerega z ogorčenjem zavračamo, a zato se pa ne more delati vse slovenske gledalce odgovorne. Miroljubni gledalci in odborniki so se trudili, po možnosti pomiriti to škandalozno postopanje, a ljudstvo je bilo nad vsemi dirkači brez razlike, jako ogorčeno. Nasproti pa ne moremo zamolčati, da je ravno ta „dirindaj“ nekaterim gledalcem veselje delal, kajti celo dirkanje je bilo precej žalostno; niti en dirkač se ni kaj posebno odlikoval.

Sploh pa se nimajo bratje Hrvati prav nič pritoževati in nered očitati, ker večkrat smo bili sami pričujoči njihovim dirkam v Zagrebu, ko so gledalci radi dirkačev, ne samo žvižgali, marveč so si celo s palicami žugali, čeravno so bili dirkači enega in istega kluba.

Kakor med gledališkimi igralci, vlada tudi med dirkači neki egoizem, katerega se pa prireditelji dirk ne morejo otresti.

Da je g. Puhovič (Reberaki) padel, je po zatrdilu očividcev, sam kriv; nihče ga ni vrgel, marveč je sam preneglo savil v trenutku, ko je pričel dirkač Grassi po-

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

časneje voziti z namenom, da odstopi. Sramotno pa je, če si pisec drzne našega člana g. Grassija zvati iredetista ter trditi, da bion namenoma Hrvatom pot zaprl. Pri naših dirkačih nite nečastne razvade.

Ni res da bi bil slovenski dirkač g. Gottbard kedaj člen nemškega kluba ter vsled zdražeb iz kluba izbačen, pač pa moramo konstatirati, da se je ravno gosp. Gottbard dosedaj vedno prav dostojno vedel toliko pri nas, kolikor na hrvaških dirkališčih in tudi ni res da bi bil naš občestveni in požrtvovalni župan in deželni poslanec g. Ivan Hribar, ostentativno dirkališče zapustil. Naravnost zgrazati pa se mora vsak treznomi sleč človek nad sumničanjem, da se Hrvatje niso odzvali povabilu k izletu, boječ se, da bi ne bili napadeni.

S takim pisarjenjem je žaljeno vse slovensko občinstvo in čudimo se, da more hrvaški list na tak način o svojih ožjih bratih pisati. Klub se bode v prihodnje, če slučajno še katero dirko priredi, pač dobro premislil, kakšnim tujim dirkačem naj dovoli startati.

Mi smo napram hrvaškim in sploh tujim slovanskim dirkačem vedno kulantno nastopali in pri marsikateri priliki tudi eno oko zatisnili; da je to resnica, svedoči dovolj jasno dejstvo, da je odbor, brez na tančne prizvedbe, protestu hrvaškega dirkača g. Puhoviča takoj ugodil, ter odredil, da se glavna dirka ponovi. Seveda so potem vse Hrvatje dobili, ker so sami dirkali.

Darila, katera so hrvaški dirkači sedaj in pri prejšnjih dirkah dobili, so se jim takoj po dirki odkazala, oziroma v denarju izplačala; nasprotno se pa Hrvatje ne morejo s tem ponášati, ker naši dirkači imajo dobiti od Hrvatov, čeravno od kluba, „Slovjen“ in „Sokol“, še iz l. 1899., darila v vrednosti 150 K ter s temi darili združene svetinje. Na ponovljeno pismo zahtevanje, se nam pa niti odgovora ni dalo.

Torej dragi bratje Hrvatji: Najpred pred lastnim pragom čistopomesti, potem šele drugod brskati!

V Ljubljani, dne 28. junija 1901.
Odbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“.
Predsednik: Dr. Ivan Jenko. Tajnik: Fr. Gombač.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod ces. sv. Murnik, Slatinske Toplice 12 K 50 vin. mesto venca na krsto g. Ivana Gogole. — „Slovenijani“ na Dunaji, na IV. občnem zboru, spominjaje se pesnika Murna 10 K, mesto venca na njegov grob. — Skupaj 22 K 50 vin. — Živel!
Za „Radogojca“: Gospod ces. sv. Murnik, Slatinske Toplice 12 K 50 vin., mesto venca na krsto g. Ivana Gogole. — Živel!

Franc Drogenig
Mici Drogenig rojena Miklauc
— poročena. — (1391)
Ljubljana, dne 29. junija 1901.

Poštna hranilnica ček št. 849.086. Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani, sprejema in izplačuje hranilne vloge in obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpevdi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Umri so v Ljubljani:

Dne 27. junija: Josip Gorenc, posestnikov sin, 14 mes., Jenkove ulice št. 4, angleška bolezen (rahitis).

V otroški bolnici:
Dne 27. junija: Ivan Zdražba, železniskega mojstra sin, 7 let, jetika. Cecilija Pavlič, kajzarjeva hči, 1½ leta, škroflji.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 206-2 m. Srednji tlačni tlak 786-0 mm.

Juni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna v. u. u.
28	9. zvečer	738.7	18.4	sl. svzhod	jasno	00 mm.
29	7. zjutraj 2. popol.	739.2 737.6	14.5 27.0	sl. jug sl. jvzhod	jasno del. oblak.	00 mm.
"	9. zvečer	738.3	19.7	sl. jzahod	skoro jas.	00 mm.
30.	7. zjutraj 2. popol.	739.1 737.4	16.5 28.1	brezvetr. sl. jvzhod	jasno	06 mm.
"	9. zvečer	736.2	21.8	sl. svzhod	jasno	00 mm.
1.	7. zjutraj 2. popol.	734.0 730.8	18.2 26.0	sl. sever p. m. jzah.	pol. oblak. oblačno	00 mm.

Srednja temperatura petka, sobote in nedelje 18.8°, 20.4°, in 22.1°, normale: 19.0°, 19.0° in 19.1°.

Dunajska borza

dne 1. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	9885
Skupni državni dolg v srebru	9875
Avstrijska zlata rent	11795
Avstrijska kronna rent 4%	9585
Ogrska zlata rent 4%	11795
Ogrska kronna rent 4%	9325
Avstro-ogrsko bančne delnice	1649
Kreditne delnice	647
London vista	63950
Nemški državni bankovci za 100 mark.	11737½
20 mark	2348
20 frankov	1902
Italijanski bankovci	9090
C. kr. cekini	1129

Poslano.

(Svarilo pred slabimi vžigalicami.)
Da se p. n. občinstvo obvaruje škode, si usojamo naznaniti, da od nedavnega časa neka tovarna vžigalnice blaga spravljajo na trg tako imenovane angleške 1000-ne in 5000-ne gospodarske vžigalice, ki glede na kakovost in vžigalno zmoglost daleč zaostajajo za našimi angleškimi vžigalicami. Naslednje pismo iz zahodnje Štajerske naj služi v ilustracijo gori rečenega.

Dne 15. aprila 1901.

Vaše Blagorodje!

Prosim, da mi uljudno naznanite, če katera trgovina v Köflachu dobiva od Vas vžigalno blago, posebno tako imenovane angleške vžigalice (stiriglate vžigalice z rudečimi glavnicami). Kupoval sem že prej v Köflachu blago iz Vaše tovarne in sem bil z njim vedno jako zadovoljen. Zdaj pa ima dotični trgovec vžigalice neke druge tovarne, ki niso prav nič vredne. Glavice se slabo drže in odletavajo pri vžiganju na vse strani, v obraz, na obleko, perilo, na tla in izmed vžigalic gori vsled tega še le vsaka tretja ali četrta. Rad bi imel torej zopet take iz Vaše tovarne in Vas prosim, da mi imenujete prodajalnico, kjer se dobivajo.

S spoštovanjem

(1394) N. N.
Temu nam ni treba pristaviti nikakega daljnega komentarja; slabo blago se sodi samo! Opozorjamo pa častite odjemalce še enkrat na to, da imajo gospodarski uživalniki v zabojskih iz treščic le tedaj naše neprekožene angleške vžigalice, ako je poprečno čez zabojček prilepljen rudeč pas, na katerem je rumeno tiskano „**Pojatzi**“.
Kdor hoče imeti resnično dobro, gotovo in zajedno ceneno vžigalico, ne kupi gotovo več druge nego naše takozvane tisočne gospodarske užigalnice, zabojček po dvajset vinarjev na drobno.

Fl. Pojatzi & Comp.

Jedina tovarna vžigalnega blaga na svetu, na pariški svetovni razstavi 1900 odlikovana z **Grand Prix in zlato medaljo.**

Nc V 39/1/1

(1395)

Razglas.

Dne 3. julija t. l. ob 9. uri dopoldne vršila se bo v Kolodvorskih ulicah v hiši št. 16 v pritličju **javna razprodaja**

vseh v konkurzni sklad zapuščine rajke šivilje gospe Marije Schneckenburger spadajočih premičnin, kakor:

Obilo **krasne svile** od navadne do najfinejše vrste, **atlas-a**, **čipk**, **nakitja** in najraznovrstnejših podrobnostij in hišne opreme.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani dne 25. junija 1901.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. n. z. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 28 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

P. n. občinstvo in cenjene goste uljudno opozarjam na **prenovitev in otvoritev gostilne pri „deteljici“ (Kleeblatt) v Florjanski ulici.**

Skrbelo se bode za točno postrežbo, **pristno pijačo in dobro kuhinjo**, tudi se sprejmejo naročniki na hrano. Pri gostilni se nahaja **dvorišče za balneanje, v gostilni pa glasovir.** (1380-2)

Za mnogobrojen obisk priporoča se uljudno **krčmarica.**

Popolno prenovljena!

Kafnerjeva pivarna in restavracija.

Tako priljubljena veranda je sedaj pokrita s steklom. Prostorna na vrtno stran odprta poletna jedilnica je novo zgrajena.

Veliki jedilni salon je najfineje prenovljen.

Novozgrajen velik kuhinjski prostor.

Izvrstna kuhinja, izborna pivo iz pivovarne v Gössu, jako dobra pristna vina.

Senónati, brezprašni vrt dovoljuje, kot znano, zaradi vzvišene, proste in suhe lege v poletnih nočeh do jeseni dolgo bivanje na prostem.

Za prav številni obisk od strani p. n. občinstva prosi velespoštovanjem

Jvan Kafner
hišni posestnik in restavrator.

(1387-1)

C. kr. koncesijonirana **pisarna za promet posestev Jv. Nep. Plautz** v Ljubljani, Rimska cesta št. 24. Vedno so predznamenava za nakup in prodajo vsakovrstna posestva. Najkulantnejše se izvršujejo naročila. (1392-1)

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali, želi premeniti službo.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(1386-3)

Stenograf

z lepo pisavo, dobrim konceptom v slovensčini in nemščini, se sprejme pri večjem industrijskem podjetju na deželi. (1373-3)

Ponudbe naj se pošljejo pod „Stenograf“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Hiša v Ljubljani

ob glavni cesti, pripravna za vsak obrt, **proda se iz proste roke pod jako ugodnimi pogoji.**

Naslov lastnika pove upravništvo „Slov. Naroda“.

(1396-1)

Jutri dne 2. t. m. kam?

U restavrant Fantini

na čašo dobrega plzenskega piva, kjer se vrši **velik koncert** ogrske dvorne kapele, dvornih muzikov Nj. c. in kr. Vis. nadvojvode Jožefa.

Začetek ob 8. uri. * Vstop prost.

Za mnogobrojni obisk prosi velespoštovanjem

(1398) **Š. Fantini.**

Hiša

v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10 **se proda** iz proste roke.

Ista stoji blizu novega Franc. Jožefovega mostu, je visokopritlična, od vseh strani prosto stoječa v najboljšem stanu, ima prostorne suhe kleti, lep vrt, kateri meri nad 500 kvadratnih sežnjev in vrtarsko hišico.

Natančneje se poizve vsak dan dopoldne istotam pri posestnici.

Mešetarji so izključeni. (1370-2)

P. n. občinstvo in cenjene goste uljudno opozarjam na **prenovitev in otvoritev gostilne pri „deteljici“ (Kleeblatt) v Florjanski ulici.**

Skrbelo se bode za točno postrežbo, **pristno pijačo in dobro kuhinjo**, tudi se sprejmejo naročniki na hrano. Pri gostilni se nahaja **dvorišče za balneanje, v gostilni pa glasovir.** (1380-2)

Za mnogobrojen obisk priporoča se uljudno **krčmarica.**

Popolno prenovljena!

Kafnerjeva pivarna in restavracija.

Tako priljubljena veranda je sedaj pokrita s steklom. Prostorna na vrtno stran odprta poletna jedilnica je novo zgrajena.

Veliki jedilni salon je najfineje prenovljen.

Novozgrajen velik kuhinjski prostor.

Izvrstna kuhinja, izborna pivo iz pivovarne v Gössu, jako dobra pristna vina.

Senónati, brezprašni vrt dovoljuje, kot znano, zaradi vzvišene, proste in suhe lege v poletnih nočeh do jeseni dolgo bivanje na prostem.

Za prav številni obisk od strani p. n. občinstva prosi velespoštovanjem

Jvan Kafner
hišni posestnik in restavrator.

(1387-1)

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.